

EKONOMICKÁ INFORMÁCIA O TERITÓRIU

Nemecká spolková republika

[Všeobecné informácie o krajine](#)

2019

I. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA HOSPODÁRSTVA

Nemecká spolková republika (NSR) je najsilnejšou európskou ekonomikou (štvrtou najväčšou ekonomikou sveta), tretím najväčším exportérom sveta s vôbec najvyšším prebytkom zahranično-obchodnej výmeny a kľúčovým hospodárskym partnerom SR.

NSR sa v súčasnosti nachádza vo fáze spomalenia hospodárskeho rastu. Spolková vláda vo svojej ostatnej prognóze znížila odhad rastu HDP v tomto roku na úroveň 0,5%. Dôvodom sú obavy z neriadeneho Brexitu, obchodného konfliktu medzi CN a US, logistické problémy automobilového sektora a nedostatok pracovných síl.

Podľa predbežných údajov Štatistického úradu rast nemeckej ekonomiky v prvom štvrťroku 2019 vzrástol len o 0,4%. Rozhodujúcim impulzom relatívne pozitívneho vývoja ekonomiky bola domáca spotreba naopak verejné investície stagnovali.

Dlhodobý pozitívny ekonomický vývoj sa prejavuje aj na trhu práce, počet nezamestnaných klesol na historicky najnižšiu úroveň 1,4 mil.

Cenu, za ktorú bolo Nemecko "vykúpené" z hospodárskej recesie, však stále nesplatilo. Dlh verejných financií je stále nad úrovňou maastrichtských kritérií 60,9% HDP. Prebytok štátneho rozpočtu už piaty rok za sebou však vytvára solídnu bázu znižovania zadlženosti. Prostredníctvom prebytku štátneho rozpočtu Spolková vláda plánuje investovať vyšší objem finančných prostriedkov v oblasti sociálnych transferov, školstva, vedy a výskum, digitalizácie a obrany. Zvýšenie výdavkov si vyžadujú aj investície v oblasti bezpečnosti a integrácie migrantov na pracovný trh.

Rizikom projektovaného scenára je podľa názoru ekonómov stúpajúca miera protekcionizmu (USA, BREXIT, CN), európska dlhová kríza, volatilita dopytu expandujúcich ekonomík (predovšetkým Číny), negatívny demografický vývoj a paradoxne vysoká miera zamestnanosti.

Pozitívom z pohľadu SR je predovšetkým nezanedbateľný podiel kontinuálneho rastu dovozu a spotreby domácností na hospodárskej expanzii Nemecka na ktorej prostredníctvom dodávateľských spoločností resp. priamo nemeckých investorov na Slovensku profitujeme.

Analytici spolkovej banky sa zhodujú, že katalyzátorom hospodárskej expanzie NSR bude v najbližších rokoch aj naďalej zahraničný dopyt stimulovaný nárastom objednávok z tretích krajín a európskych trhov s nezanedbateľným podielom verejnej resp. súkromnej spotreby na hospodárskom raste Nemecka.

Základné makroekonomické ukazovatele

Ukazovateľ	2015	2016	2017	2018	2019 ¹
HDP - reálny rast	1,7	1,9	2,2	2,3	0,5
HDP (mld. EUR)	3 025	3 134	3 263	3 386	
HDP per capita (EUR)	36 980	38 180	39 470	40 843	
Vývoz (%)	6,5	2,6	4,7	3,0	2,0
Dovoz (%)	4,2	3,7	5,1	5,7	3,8
Miera inflácie (%)	0,3	0,4	1,7	1,9	1,5
Miera nezamestnanosti (%)	4,6	2,9	2,6	2,4	2,3
Dlh verejných financií (% HDP)	71,6	68,5	64,5	60,9	56,7
Prebytok rozpočtu (% HDP)	0,7	0,9	1,0	1,7	0,0

Zdroj: Spolkový štatistický úrad NSR, Spolkové ministerstvo hospodárstva, Spolkové ministerstvo financií

¹ aktuálna prognóza spolkovej vlády

Pracovný trh

Pozitívny hospodársky vývoj NSR sa v plnej miere prejavuje na trhu práce. V roku 2018 bolo v Nemecku zamestnaných rekordných 45 mil. ľudí resp. 1,4 mil. nezamestnaných. Spolková vláda predpokladá aj naďalej stabilný vývoj úrovne zamestnanosti, rizikom je integrácia migrantov na nemecký pracovný trh.

Pesimistická je perspektíva pracovného trhu v súvislosti s demografickým vývojom, ktorý sa spolková vláda snaží zmierniť podporou duálneho vzdelávania, digitalizácie a migrácie kvalifikovanej pracovnej sily.

Spomedzi krajín EÚ má NSR šieste najvyššie náklady na pracovnú silu (vrátane odvodov a daňového zaťaženia) 36,30 EUR brutto na hodinu. Platná zákonom stanovená minimálna mzda je v Nemecku 8,84 EUR/na hodinu. Zamestnanci na plný úväzok v roku 2018 zarobili v priemerne 3938 EUR brutto. Vyššie náklady na pracovnú silu sú najmä v odvetví poisťovníctva, IT a energetiky. Reálne mzdy v Nemecku v roku 2018 v porovnaní s predchádzajúcim rokom vzrástli o 1,3%.

Pracovný trh NSR

Ukazovateľ	2014	2015	2016	2017	2018
Počet zamestnaných (mil.)	42,5	43,0	43,5	44,3	45,0
Počet nezamestnaných (mil.)	2,9	2,8	2,7	2,5	1,4
Miera nezamestnanosti (%) ¹	7,5	7,1	6,5	5,7	5,2
Reálny rast miezd	1,8	2,1	1,8	1,0	1,3
Produktivita práce (per capita v %)	0,8	0,8	0,9	0,7	0,1

Zdroj: Spolkový štatistický úrad NSR

¹ údaj podľa metodiky nemeckého štatistického úradu

Hlavné odvetvia hospodárstva

Najvyšší podiel na tvorbe HDP Nemecka v roku 2018 zaznamenal sektor priemyslu ďalej nasledovalo odvetvie služieb a poľnohospodárstvo. Najvyšší reálny rast si pripísalo odvetvie informačných a komunikačných technológií.

Automobilový priemysel

Automobilový sektor je rozhodujúcim priemyselným odvetvím a hybnou silou rozvoja nemeckého hospodárstva. Spolu so subdodávateľským sektorom zásadne prispieva k hospodárskemu rastu, pozitívnej obchodnej a investičnej bilancii a rastu zamestnanosti. Automobilový priemysel je katalyzátorom inovácií a výskumno-vývojových aktivít nielen v NSR. Automobily a ich časti sú podobne ako na Slovensku najdôležitejšou exportnou komoditou Nemecka. Význam automobilového priemyslu sa prostredníctvom multiplikatívneho efektu prejavuje aj v ostatných odvetviach hospodárstva a tak výrazným podielom prispieva k celkovej produkcii nemeckej ekonomiky. Trendom súčasnosti je vývoj a produkcia automobilov s alternatívnym pohonom (predovšetkým elektromobilita), autonómnym riadením a digitalizácia v znamení štvrtjej priemyselnej revolúcie.

Strojárstvo

Je vôbec najdôležitejším priemyselným odvetvím Nemeckej spolkovej republiky z pohľadu zamestnanosti a obratu. V roku 2018 strojársky priemysel zaznamenal obrat na úrovni 232 mld.

EUR (+2,8%) a zamestnával viac ako mil. pracovníkov. Najvyšší nárast objemu exportu smeroval do Číny.

Nemecký strojársky priemysel sa na svetovom exporte podieľa približne 11%. Nemecký zväz strojárského priemyslu (VDMA) počíta v tomto roku s ďalším rastom produkcie a objemu vývozu. Obavou je stagnáciou odbytu US a pokles objednávok z Japonska.

Chemický priemysel

S 10% podielom na celkovom vývoze NSR chemický priemysel v roku 2018 zamestnával 300 tis. pracovníkov v 1209 spoločnostiach a je šiestym najväčším zamestnávateľom v NSR. Význam nemeckého chemického priemyslu zdôrazňuje fakt, že výrobky sa okrem iného používajú ako polotovary na ďalšie spracovanie v ostatných odvetviach. Podľa údajov Zväzu chemického priemyslu nárast objednávok a produkcie súvisí s priaznivým kurzom EUR pri exportoch a nárastom zahraničného dopytu. Obrat spoločností z odvetvia chemického priemyslu v roku 2018 predstavoval sumu 116 mld. EUR (+2,1%) a v nasledujúcom období očakáva kontinuálny rast produkcie.

Elektrotechnický priemysel

Elektrotechnický priemysel je v Nemeckej spolkovej republike tretím najväčším priemyselným odvetvím a piatym najväčším trhom s elektrotechnikou na svete. Až 12% celkového obratu nemeckého spracovateľského priemyslu má pôvod práve v elektrotechnickom priemysle. Elektrotechnický priemysel tvorí 10% priemyselnej výroby a 3% HDP Nemecka, zamestnáva 880 tis. pracovníkov, z toho viac ako 180 tis. inžinierov. V roku 2018 odvetvie dosiahlo celkový obrat vo výške 193 mld. EUR.

Stavebníctvo

Odvetvie stavebníctva sa na celkovej produkcii hospodárstva podieľa necelými 10% a zamestnáva 812 tis. pracovníkov. Obrat v roku 2018 dosiahol 234,7 mld. EUR, v porovnaní s predchádzajúcim rokom vzrástol o 2,7% vo všetkých troch segmentoch (výstavba verejných, komerčných budov a budov určených na bývanie). Podľa prognózy Zväzu nemeckého stavebného priemyslu by mal obrat v stavebníctve v roku 2019 vzrásť o 4%. Spoločnosti by mali profitovať z nutnosti výstavby nájomných bytov, výstavby podpornej digitálnej a cestnej infraštruktúry a realizácii stavebných úprav v snahe zvyšovania energetickej efektívnosti.

Členstvo v medzinárodných organizáciách a účasť v integračných procesoch

Nemecká spolková republika je členom najvýznamnejších medzinárodných organizácií, integračných a obranných zoskupení: OSN, WTO, OECD, EÚ, MMF, NATO, OBSE, G7, G20 a iných.

II. PODPORA ZAHRANIČNÉHO OBCHODU A PODNIKANIA

Podnikateľská legislatíva

Výhradnú kompetenciu v oblasti riadenia zahraničného obchodu a tvorby podnikateľskej legislatívy v Nemecku má Spolkové ministerstvo hospodárstva a energetiky resp. ministerstvá hospodárstva jednotlivých spolkových krajín. Elementárny základ legislatívy v oblasti obchodných vzťahov je v NSR upravený Obchodným zákonníkom. Zákon okrem iného

stanovuje zásadu rovnosti medzi zahraničnými a tuzemskými podnikateľskými subjektmi. NSR je členskou krajinou Európskej únie, preto je povinná riadiť sa pravidlami spoločnej obchodnej politiky EÚ podobne ako Slovenská republika.

Daňový systém

Daňový systém v Nemecku je progresívny a má tri úrovne (spolkovú, krajiniskú a obecnú), detailné informácie k daňovému systému sú dostupné na internetovej stránke Spolkového ministerstva financií www.bundesfinanzministerium.de resp. Nemecko-slovenskej obchodnej a priemyselnej komory www.dsihk.sk.

Daň z pridanej hodnoty je v súčasnosti 19 % (od 1.1.2007). Množstvo tovarov a služieb (potraviný, knihy, časopisy, atď.) podlieha 7 % zdaneniu.

Daň z príjmu právnických osôb sa odvádza výlučne z kapitálových spoločností (GmbH, AG). Daňové zaťaženie kapitálových spoločností vo väzbe na zisk (daň z príjmu právnických osôb a živnostenská daň) klesla znížením sadzby dane z príjmu právnických osôb z 25 % na 15 %. Reálne daňové zaťaženie je v Nemecku v rozpätí od 29,83 % do 31 %.

Živnostenská daň, sa odvádza mestskému alebo obecnému daňovému úradu, výnimku tvoria slobodné povolania a odvetvie poľnohospodárstva. Výška dane závisí od zisku a lokality, v ktorej sa podnik nachádza. Podľa údajov Nemeckej obchodnej komory priemerná sadzba živnostenskej dane predstavuje 14 %.

Spotrebné dane v Nemecku sa uplatňujú na nasledovné komodity: lieh a alkoholické nápoje, minerálne oleje a palivá, tabak a tabakové výrobky, pivo, šumivé víno, víno a vínne medziprodukty, tabak a káva. Za výber daní zodpovedá Spolková colná správa aj pri dovoze z krajín, ktoré sú členmi EÚ.

Daň z príjmu fyzických osôb: progresívny systém zdaňovania v rozpätí od 15 % - 45 %.

Solidárna daň slúži na financovanie kohéznej politiky krajiny. Sadzba predstavuje 5,5% vymeriavacieho základu dane, ktorým je daň z príjmov.

Daň z dedičstva a darovania: výška dane je závislá od daňovej triedy (tri triedy) a výšky hodnoty predmetu zdanenia. Sadzby sa pohybujú v rozpätí od 0%-50%.

Daň z kapitálových výnosov v Nemecku predstavuje 20% (z dividend) resp. 30% (zrážka z úrokov).

Programy a subjekty podpory zahraničného obchodu, technickej a finančnej pomoci, projekty regionálnej spolupráce

Proexportnú politiku nemeckej spolkovej vlády v praxi vykonávajú ústredné orgány štátnej správy, štátom zriadené príspevkové agentúry, štátom spolufinancované inštitúcie, podnikateľské zväzy identicky na úrovni jednotlivých spolkových krajín.

Spolkové ministerstvo hospodárstva a energetiky

Spolkové ministerstvo hospodárstva a energetiky (MH DE) je hlavným koordinátorom proexportnej politiky. V snahe zabezpečiť prehľadnosť v oblasti podpory zahraničného obchodu MH DE zriadilo internetový portál www.ixpos.de. Na internetovej stránke sú prezentované všetky inštitúcie, ktoré sa podieľajú na podpore zahraničného obchodu. Pravidelne aktualizované sú pripravované podujatia, ponuky a služby týchto organizácií.

Portál je ideálnou platformou pre získanie informácie z oblasti zahraničného obchodu, spoločnosti tu môžu nájsť informácie o veľtrhoch, príležitostiach na zahraničných trhoch, formách podpory na spolkovvej a krajinskej úrovni, ako aj podpory EÚ. Obchodné kontakty je možné získať z on-line databázy kooperačnej burzy www.e-trade-center.com.

Delegáti nemeckého hospodárstva, zahraničné zastúpenia obchodných komôr (AHK)

Zahraničné zastúpenia obchodných komôr (www.ahk.de) propagačné aktivity koncentrujú na podporu obchodu a poskytovanie informačného servisu pre podnikateľov. Nemecko má v zahraničí zriadených približne 120 zahraničných obchodných komôr a kancelárií delegátov nemeckého hospodárstva vo výške 80 krajínach (v SR bola zriadená Nemecko-slovenská obchodná a priemyselná komora www.dsihk.sk). Služby delegatúr zodpovedajú potrebám nemeckých podnikateľov a sú do značnej miery spolplatnené. Delegatúry vypracovávajú trhové analýzy, poskytujú právne a colné poradenstvo, vyhľadávajú potenciálnych obchodných partnerov a sprostredkujú kontakty. Z teritoriálneho hľadiska sú pre vytváranie delegatúr ťažiskové regióny: Ázia, Latinská Amerika, stredná a východná Európa.

Nemecká agentúra pre rozvoj zahraničného obchodu a investícií (GTAI)

Germany trade and invest (<http://www.gtai.de>) sa zameriava na poskytovanie informačného servisu o zahraničných trhoch. Experti agentúry pripravujú trhové analýzy, poskytujú právne a colné poradenstvo a zverejňujú informácie o obchodných a investičných príležitostiach. Agentúra umožňuje spoločnostiam prezentovať svoje produkty na informačnom portáli a zároveň tieto informácie distribuuje veľkému počtu nemeckých podnikateľov prostredníctvom tlače. Konkrétne želania podnikov uverejní GTAI v týždenníku "Geschäftskontakte" a na internetovej burze "E-Trade-Center" www.e-trade-center.com.

Zahraničné zastúpenia (zastupiteľské úrady a konzuláty)

Úlohou Ministerstva zahraničných vecí (www.auswaertigesamt.de) a siete viac ako 220 veľvyslanectiev a konzulátov na celom svete je podporovať nemecké hospodárske záujmy v zahraničí. Ministerstvo patrí ku kľúčovým nositeľom podpory zahraničného obchodu nemeckej spolkovvej vlády v zahraničí. Zastupiteľské úrady v zahraničí podporujú konkrétne podnikateľské záujmy najmä vo vzťahu k štátnym orgánom a poskytujú podnikateľom relevantné informácie z teritórií.

Programy podpory zahraničného obchodu

Oficiálna účasť štátu na zahraničných veľtrhoch a výstavách

Oficiálna účasť štátu na veľtrhoch a výstavách v zahraničí je jedna z najdôležitejších a najefektívnejších exportných marketingových nástrojov nemeckého hospodárstva. Tri pätiny nemeckých priemyselných firiem sa pravidelne zúčastňujú na veľtrhoch, z toho dve tretiny vystavujú v zahraničí. Oficiálne účasti štátu otvárajú trhy predovšetkým malým a stredným podnikateľom. Výber veľtrhov, na ktorých sa zúčastňuje aj štát, sa uskutočňuje na základe dohody s kľúčovými hospodárskymi zväzmi.

Poisťovanie rizika a podpora financovania

Spolková vláda vytvára stabilné rámcové podmienky pre nemecké investície v zahraničí uzatváraním bilaterálnych zmlúv s rizikovými krajinami o ochrane a podpore investícií. Vytvára sa tak základ pre prevzatie záruk nemeckých investícií v zahraničí proti politickým rizikám. Poskytovaním záruk exportných úverov posilňuje vláda globálnu konkurencieschopnosť malých a stredných podnikov.

Programy financovania pre zahraničnú angažovanosť

Vláda podporuje nemecké hospodárstvo pri financovaní investičných zámerov v zahraničí, obzvlášť v rozvojových krajinách, preberá ručenie za neviazané finančné úvery. Napríklad

“KfW - Mittelstandsprogramm-Ausland“ (www.kfw.de) ponúka výhodné úvery pre investície do zahraničia.

Fondy na financovanie nákladov projektových štúdií

Týmto programom je podporovaná účasť nemeckých podnikateľov na zahraničných projektoch v počiatočnej fáze, predovšetkým feasibility štúdie, od ktorých závisia investičné rozhodnutia.

Podpora kooperačných podujatí (kooperačné burzy a podnikateľské misie)

Vláda podporuje organizovanie kooperačných podujatí s cieľom vytvárať nové obchodné a investičné partnerstvá pre nemecké firmy.

Spolupráca v technologickej oblasti

V rámci podporných programov zameraných na výskum a inovácie je vybudovaná sieť medzinárodných technologických kooperácií, ktorú tvorí 15 kontaktných miest v 13 krajinách Európy, Číny a Indii (v SR www.dsihk.sk). Ťažiskom je podpora malých a stredných podnikov pri nadväzovaní medzinárodnej spolupráce v oblasti technológií a výskumu. Sieť spravuje AiF - Pracovné spoločenstvo priemyselných výskumných združení (www.aif.de).

Štrukturálne fondy a iniciatívy spoločenstva

V súčasnosti môže SR ako členská krajina EÚ v spolupráci s Nemeckou spolkovou republikou využívať prostriedky zo štrukturálnych fondov a iniciatív spoločenstva.

Verejné obstarávanie

V zmysle nemeckej legislatívy je synonymom verejného obstarávania verejná objednávka (öffentliche Aufträge). Verejné objednávky sú odplatné zmluvy medzi verejnými zadávateľmi (objednávateľmi) a dodávateľmi, ktorých predmetom je dodávka tovarov a služieb. Spolkové ministerstvo hospodárstva a energetiky (www.bmwi.de) je zodpovedné za reguláciu a princípy v oblasti verejného obstarávania. Podporuje rýchle zavedenie elektronického systému zadávania verejných zákaziek a komunikácie s hospodárskou sférou prostredníctvom platformy www.evergabe-online.de.

Právna úprava verejného obstarávania je obsiahnutá v *Zákone proti obmedzovaniu hospodárskej súťaže* (Gesetz gegen Wettbewerbsbeschränkung (GWB)).

Inštitúcia zaoberajúca sa otázkami hospodárskej súťaže v oblasti verejného obstarávania je Spolkový kartelový úrad (*Bundeskartellamt*), ktorý je podriadenou organizáciou Spolkového ministerstva hospodárstva a energetiky. Jeho úlohou je ochrana hospodárskej súťaže vo všetkých oblastiach. Podrobnejšie informácie o jeho úlohách, pôsobnosti a činnosti je možné získať na adrese www.bundeskartellamt.de.

III. INVESTÍCIE, ENERGETIKA, VEDA A VÝSKUM

Priame zahraničné investície

Hodnota priamych zahraničných investícií NSR vo svete dosiahla v roku 2017 hodnotu 1167 mld. EUR. Najväčší objem prostriedkov smeroval do odvetvia spracovateľského priemyslu (strojárstvo a automobilový priemysel) a finančných služieb (bankový sektor). DE masívne investuje predovšetkým v krajinách Eurozóny, Číne či v USA. Nemecké spoločnosti v roku 2017 vo svete zamestnávali 4 mil. ľudí a dosiahli obrát vo výške 1,4 bil. EUR. V nasledujúcich rokoch sa očakáva zvýšenie objemu PZI z NSR do krajín BRICS, napriek tomu členské krajiny Eurozóny zostávajú najdôležitejšími investičnými partnermi Nemecka.

Veľvyslanectvo Slovenskej republiky v Nemecku: www.mzv.sk/berlin, emb.berlin@mzv.sk

Ukazovateľ	2013	2014	2015	2016	2017
Stav PZI NSR v zahraničí (mld. EUR)	908	973	1070	1106	1167
Stav PZI v Nemecku (mld. EUR)	655	672	676	709	741

Zdroj: Nemecká spolková banka

Na Slovensku pôsobí viac ako 450 nemeckých spoločností s ročným obratom 22 mld. EUR a 94 tis. pracovníkmi (údaj Nemeckej zahraničnej obchodnej komory). NSR je však podľa údajov NBS až piatym najvýznamnejším investorom na Slovensku. Štatistická odchýlka je

spôsobená registráciou nemeckých investícií v krajinách výhodnejšieho daňového zaťaženia ako napr. Holandsko. Spoločnosti Volkswagen, Deutsche Telekom, Allianz, RWE, Continental, však patria k najvýznamnejším zamestnávateľom a prispievateľom do štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.

Ukazovateľ	2013	2014	2015	2016	2017
Stav nemeckých PZI v SR (mil. EUR)	4 103	2 877	2 546	2 162	2 974
Stav slovenských PZI v NSR (mil. EUR)	16,4	28,6	36,9	41,3	36,3

Zdroj: Národná banka Slovenska

Energetika

Energetická politika NSR je založená na princípoch bezpečnosti dodávok, ekonomickej udržateľnosti a ochrany životného prostredia. Nemecko je jednou z mála krajín, ktorej sa za ostatné obdobie stabilného hospodárskeho rastu darí systematicky znižovať spotrebu energií, diverzifikovať suroviny a trasu konvenčných dodávok (Nord Stream). NSR – exportne orientovaná ekonomika, industriálne centrum Európy s obmedzenými zdrojmi energetických surovín, je prirodzene závislá na importe primárnych zdrojov energie. Predovšetkým odvetvie priemyslu a dopravy spotrebúva relatívne veľké množstvo fosílnych palív. Ambíciou DE je v strednodobom horizonte substituovať fosílnu palivá alternatívnymi zdrojmi energie (zníženie primárnej spotreby energie o 80% a výroba elektrickej energie výlučne z OZE do roku 2050).

Snaha o energetickú suverenitu, zvýšenie bezpečnosti a ochranu životného prostredia sa v DE pred časom materializovala v schválení reformy energetickej politiky. Strategickým zámerom koncepcie je zvyšovanie energetickej efektívnosti a podielu obnoviteľných zdrojov energie, v strednodobom horizonte (do roku 2022) substitúciou energie získanej z jadra (ktorá zodpovedá za 11,6% podiel na výrobe elektrickej energie). Politický impulz má stimulovať vývoj technológií skladovania, výstavbu elektrických sietí, znížiť energetickú závislosť a zabezpečiť dominanciu DE na trhu s OZE, ktoré na domácom trhu dosahujú podiel 33,1% na výrobe elektrickej energie.

Prioritou energetickej koncepcie je v súčasnosti jej praktická aplikácia a obmedzenie subvencií. Ambíciou optimalizácie podpory je stabilná cenová úroveň pre spotrebiteľov a vytvorenie skutočného trhu s energiami. Nedávno avizovaná bola ambícia odstavenia uhoľných elektrární do roku 2038, ktoré v NSR produkujú 37% elektrickej energie a stabilizujú sústavu.

Primárna spotreba energie podľa Energonosičov (%)

Energonosič	2014	2015	2016	2017	2018
Minerálne oleje	34,1	33,9	34,0	34,6	34,1
Plyn	20,2	20,9	22,5	23,7	23,5
OZE	11,5	12,4	12,6	13,1	14,0

Uhlie	25,2	24,8	23,6	22,2	21,6
Energia získaná z jadra	8,0	7,6	6,9	6,1	6,4

Zdroj: Spolkové ministerstvo hospodárstva a energetiky

Čisté importy (%)

Energonosič	2013	2014	2015	2016	2017
Energia získaná z jadra	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Minerálne oleje	98,3	97,7	99,0	98,0	97,0
Zemný plyn	86,2	88,6	87,9	90,6	92,1
Uhlie	84,9	84,6	85,8	92,2	91,6

Zdroj: Spolkové ministerstvo hospodárstva a energetiky

Veda, výskum, vývoj a inovácie

Oblasť výskumu a vývoja (VaV) je pre Nemecko exportne orientovanú krajinu s obmedzenými surovinovými zdrojmi, ktorej dominantná komparatívna výhoda spočíva v technologickej kompetencii, prioritou. Fakt, že Nemecko je najsilnejšou ekonomikou Európy, má federálnu štruktúru a dlhoročnú tradíciu kooperácie verejného, súkromného sektora a občianskej spoločnosti prispeli k tomu, že Nemecko v súčasnosti realizuje široké spektrum verejného a súkromného, základného a aplikovaného výskumu.

Výdavky na výskum a vývoj NSR (mil. EUR)

	2013	2014	2015	2016	2017
Štát, neziskové organizácie	11 862	12 320	12 486	12 721	13 484
Vysoké školy	14 302	14 930	15 351	16 627	17 108
Súkromný sektor	53 566	56 996	64 425	62 826	68 644
Spolu	79 729	84 246	90 262	92 174	99 236
Spolu (% HDP)	2,83	2,88	2,92	2,93	3,03

Zdroj: Spolkový štatistický úrad NSR

V snahe podporiť rozvoj VaV, systemizovať zložitú štruktúru a čeliť globálnym spoločenským výzvam spolková vláda v aktualizovanej stratégii do roku 2020 definuje 6 kľúčových oblastí - globálnych výziev v ktorých má NSR ambíciu stať sa dominantnou: IT bezpečnosť; digitálne platformy a Smart Industry; bioekonomika; autonómne systémy; individualizovaná medicína; elektromobilita, prepojenosť a autonómne riadiace systémy.

Okrem základného - vysokoškolského výskumu sa v Nemecku realizuje široké spektrum mimouniverzitného výskumu s interdisciplinárnym zameraním realizovaného neziskovými organizáciami. Okrem rôznych akadémií, nadácií a zväzov majú v nemeckom prostredí významnú úlohu predovšetkým výskumné organizácie Max-Planck-Gesellschaft, Fraunhofer-Gesellschaft, Helmholtz-Gemeinschaft a Leibniz-Gemeinschaft.

Súkromný sektor sa na realizácii výskumno-vývojových aktivít v Nemecku podieľa až dvoma tretinami. V poslednom období sa stále viac zvyšuje podiel outsourcingu, ktorý je prirodzene orientovaný na aplikovaný výskum. Najviac sa skúma v oblasti automobilového priemyslu, nasleduje elektrotechnika, chemický priemysel a strojárstvo. Väčšina výdavkov nemeckého súkromného sektora smerovala mimo územia Nemecka.

IV. ZAHRANIČNÝ OBCHOD

Dovozný a vývozný režim, obchodná prax

V oblasti vzájomnej zahranično-obchodnej výmeny SR s NSR neexistujú žiadne významné tarifné a netarifné prekážky. Všetky protekcionistické opatrenia, ktoré medzi sebou uplatňovali obe krajiny stratili platnosť 1. mája 2004, keď sa Slovenská republika stala členskou krajinou Európskej únie.

Slovenská republika a Nemecko sa zaviazali dodržiavať zákonné predpisy v oblasti colnej politiky EÚ, predovšetkým colný sadzovník EÚ a ďalšie nariadenia Rady Európskej únie. Tieto predpisy sú v Nemecku rovnako ako na Slovensku záväzné v plnom rozsahu. Informácie o spoločnej obchodnej politike EU je možné získať na stránke www.economy.gov.sk alebo na odbore obchodnej politiky na Ministerstve hospodárstva SR. V Nemeckej spolkovej republike za agendu kontroly importu zodpovedá Spolkový úrad pre hospodárstvo a kontrolu vývozu (Bundesamt für Wirtschaft und Ausfuhrkontrolle www.bafa.de). Spomínaný úrad vydáva povolenia na dovoz a potvrdenia o kontrole tovaru z tretích krajín. So zoznamom výrobkov podliehajúcich kontrole sa môžete oboznámiť na internetovej stránke úradu.

Problematikou colných opatrení sa v Nemecku zaoberá Spolková správa ciel (Bundeszollverwaltung). V oblasti potravinárskych a poľnohospodárskych komodít je dozorujúcim úradom Spolkový úrad pre poľnohospodárstvo a výživu (Bundesanstalt für Landwirtschaft und Ernährung, www.ble.de).

Tovary a služby sa zo Slovenska do Nemecka vyvážajú bez vyrubenia dane z pridanej hodnoty v krajine vývozu, uplatňuje sa na ne daňová sadzba v krajine určenia. Bližšie informácie o uplatňovaní DPH v Nemecku poskytne príslušný daňový úrad (Finanzamt), resp. spolkový daňový úrad (www.bzst.de). Certifikácia výrobkov je predpísaná na spolkovej úrovni podľa zásad EÚ, vykonávajú ju spoločnosti TÜV a Dekra. Technické normy vydáva Nemecký Inštitút pre normalizáciu (www.din.de).

Základná štatistika zahraničného obchodu

NSR je podľa údajov Svetovej banky štvrtá najväčšia ekonomika sveta, najsilnejšia ekonomika Európy a tretí najväčší exportér tovarov a služieb s najvyšším prebytkom zahraničného obchodu na svete, preto tradične najsilnejším impulzom hospodárskeho rastu zostáva naďalej zahraničný obchod.

Vývoj zahraničného obchodu NSR (mil. EUR)

Rok	Dovoz	Medziročná zmena	Vývoz	Medziročná zmena	Saldo
2014	916 635	2,3%	1 133 540	3,6%	216 905
2015	948 428	4,2%	1 196 573	6,5%	248 145
2016	954 825	0,6%	1 206 857	1,1%	252 032
2017	1 034 491	8,3%	1 278 935	6,2%	244 444
2018	1 089 832	5,7%	1 317 557	3,0%	227 725

Zdroj: Spolkový štatistický úrad NSR

Tovarová štruktúra zahraničného obchodu

Pre väčšinu európskych krajín zohráva obchodná výmena s NSR kľúčovú úlohu. K najvýznamnejším obchodným tovarom Nemecka patria automobily, stroje, nástroje na spracovávanie údajov, chemické výrobky elektronické a optické zariadenia.

Tovarová štruktúra zahraničného obchodu Nemecka za rok 2018 (TOP 10)

Import		Export	
Komodita	mil. EUR	Komodita	mil. EUR
Nástroje na spracovávanie údajov, elektronické a optické zariadenia	117 884	Automobily a ich súčasti	230 086
Automobily a ich súčasti	117 529	Stroje	194 190
Chemické výrobky	88 579	Chemické výrobky	118 150
Stroje, nástroje	87 520	Nástroje na spracovávanie údajov, elektronické a optické zariadenia	116 228
Ropa a zemný plyn	65 610	Elektrické zariadenia	88 084
Elektrické. zariadenia	64 302	Farmaceutické výrobky	83 677
Kovy	61 593	Ostatné vozidlá	60 569
Farmaceutické výrobky	57 516	Kovy	56 840
Potraviny a krmivá	46 280	Potraviny a krmivá	53 460
Oblečenie	33 334	Guma a plasty	46 967
Celkom import	1 089 832	Celkom export	1 317 557

Zdroj: Spolkový štatistický úrad NSR

Teritoriálna štruktúra zahraničného obchodu

Najviac tovarov a služieb z Nemecka tradične smeruje do krajín Európskej únie. Najvýznamnejšími obchodnými partnermi Nemecka z pohľadu celkového obratu sú Čína, Holandsko, Spojené štáty americké, nasleduje Francúzsko, Taliansko, Veľká Británia, Poľsko a Rakúsko.

Slovenská republika v zahraničnom obchode Nemecka v roku 2018 obsadila 19. priečku v rámci dovozu a 21. miesto z pohľadu nemeckého vývozu. Stredoeurópsky región v zložení Česká republika, Poľsko, Maďarsko a Slovensko spolu generujú o 50% vyššiu obchodnú výmenu s NSR ako najväčší obchodný partner NSR – Čína.

Teritoriálna štruktúra zahraničného obchodu Nemecka za rok 2018 (TOP 10)

Import		Export	
Krajina	mil. EUR	Krajina	mil. EUR
Čína	106 265	USA	113 293
Holandsko	98 073	Francúzsko	105 251
Francúzsko	65 195	Čína	93 037
USA	64 508	Holandsko	91 125
Taliansko	60 330	Veľká Británia	82 044
Poľsko	55 231	Taliansko	69 944
Česká republika	47 845	Rakúsko	64 957
Belgicko	46 044	Poľsko	63 339
Švajčiarsko	45 896	Švajčiarsko	54 041
Rakúsko	43 120	Belgicko	44 355
Slovensko (19)	14 491	Slovensko (21)	14 056

Zdroj: Spolkový štatistický úrad NSR

Vývoj zahraničného obchodu SR s NSR

V oblasti obchodnej spolupráce patrí Nemecko už tradične medzi najvýznamnejších partnerov SR. Nemecká spolková republika sa v roku 1998 stala našim najdôležitejším obchodným partnerom a odvtedy si s výrazným odstupom udržuje svoju vedúcu pozíciu. Našu vzájomnú zahranično-obchodnú výmenu s Nemeckom determinujú predovšetkým aktivity spoločností pôsobiacich v oblasti automobilového priemyslu.

V roku 2018 sa zo Slovenska do Nemecka vyviezli tovary v hodnote 14,5 mld. EUR. Dovozy z Nemeckej spolkovkej republiky predstavovali sumu 14,1 mld. EUR. Obrat vzájomnej obchodnej výmeny stúpol na hodnotu 28,6 mld. EUR.

Dynamika rastu zahraničného obchodu NSR sa prejavila aj na našej vzájomnej obchodnej bilancii. Za rok 2018 vzrástol slovenský dovoz z Nemecka v porovnaní s rovnakým obdobím prechádzajúceho roka o 686 mil. EUR. Stúpol najmä dovoz automobilov, chemických výrobkov a výrobkov zo železa a ocele. Vývoz tovarov a služieb z NSR za rovnaké obdobie klesol o 368 mil. EUR. Komoditná štruktúra našej bilaterálnej relácii zostala v zásade nezmenená.

Zahraničný obchod SR s NSR (mil. EUR)

	2014	2015	2016	2017	2018
Vývoz	12 833	13 646	14 361	14 859	14 491
Dovoz	11 250	12 384	12 705	13 370	14 056
Obrat	24 083	26 030	27 066	28 229	28 547
Saldo	+1 583	+1 262	+1 656	+1 489	+436

Zdroj: Spolkový štatistický úrad NSR

Najvýznamnejšími položkami slovenského vývozu do Nemecka boli v roku 2018 cestné vozidlá, elektrické zariadenie, prístroje a spotrebiče, základné kovy a kaučuk. Položky slovenského dovozu z Nemecka v rovnakom období sú v zásade identické s reláciou vývozu.

Najvýznamnejšie komodity slovenského vývozu a dovozu z/do Nemecka v roku 2018

Import		Export	
Komodita	mil. EUR	Komodita	mil. EUR
Vozidlá a ich časti	3253	Vozidlá a ich časti	4444
Elektrické zariadenia	2088	Elektrické zariadenia	2592
Stroje a mechanické nástroje	1938	Stroje a mechanické nástroje	2408
Plasty a výrobky z nich	827	Kaučuk a výrobky z kaučuku	516
Výrobky z ocele a kovu	564	Výrobky z kovu a ocele	400
Optické a fotografické prístroje	428	Plasty a výrobky z nich	378
Kov a oceľ	393	Oceľ a kovy	373
Minerálne oleje	319	Nábytok	311
Výrobky z kaučuku	273	Topánky	251
Topánky	246	Hliník a výrobky z hliníka	246
Spolu	14 056	Spolu	14 491

Zdroj: Spolkový štatistický úrad NSR

V. MARKETINGOVÁ STRATÉGIA

Obchodné zvyklosti v teritóriu

Nemecká spolková republika je členskou krajinou Európskej únie, spoločnosti sú prevažne spoľahlivé, plnia si svoje záväzky, sú však náročné na dodržiavanie zmluvných podmienok, kvality a dohodnutých termínov. Obchodné zvyklosti v Nemecku sa neodlišujú od obvyklých konvencií vo vyspelých krajinách EÚ.

Odporúčame dodržiavať najmä nasledovné zásady:

- dodržiavať podmienky kontraktov –cenu, termínu dodania a predovšetkým kvality objednaného tovaru; flexibilita pri reakcii na dopyty je považovaná za samozrejmosť;
- nutnosť písomnej formy kontraktu – v zmluve obsiahnuť všetky možné riziká a precízne stanoviť práva a povinnosti oboch zmluvných strán;
- stanovenie konkurenčnej ceny
- obchodný kontakt a prezentačné materiály – osobný kontakt je preferovanou formou dohadovania kontraktu, odporúča sa osloviť firmy s kvalitne vypracovanou ponukou s priloženým firemným profilom a sprievodným listom; firemné listy zasielať s firemnou hlavičkou, v počiatočnej fáze je preferovaný kontakt formou e-mailu.
- web stránka spoločnosti – táto forma prezentácie je považovaná za samozrejmu. Bilingválna verzia je v medzinárodnom obchode takmer nevyhnutnosťou; pri prezentácii produktov odporúčame na stránke informovať aj o získaných certifikátoch, výsledkoch skúšok a testov, ako aj získaných oceneniach a hodnoteniach; odporúča sa uvádzať referencie medzinárodných klientov; obsah web-stránky by sa mal zamerať na prezentáciu výrobného programu s vizuálnou ukážkou produktov.

Klasifikácia tovaru a kvalitatívne požiadavky

V súlade s predpismi a princípmi fungovania jednotného vnútorného trhu Európskeho spoločenstva môže byť tovar, ktorý je uvedený na trh jedného členského štátu, bez ďalších administratívnych požiadaviek uvedený na trh v ostatných členských štátoch Európskeho spoločenstva. Slovenskí exportéri sa však môžu stretnúť s požiadavkami nemeckých odberateľov na certifikáciu tovarov v nemeckých skúšobniach. Vo všeobecnosti tovary musia spĺňať vysoké kvalitatívne požiadavky (plnenie DIN noriem). Niektoré nemecké spoločnosti v rámci quality managementu vyžadujú aj tzv. podnikové normy pre jednotlivé komponenty, materiály a produkty.

Balenie a doprava

Balenie tovaru zodpovedá bežným štandardom v medzinárodnom obchode. Sypké a drobné komodity sa dodávajú v rôznych vreciach a hmotnostiach (do 50 kg), väčšie objemy sa dodávajú v big bagoch. Stavebné hmoty sa dodávajú spravidla voľne ložené. Väčšie konštrukcie (napr. oceľové zvarané konštrukcie a komponenty, podvozky, ramená a iné) sa dodávajú na oceľových paletách. Balenie tovaru je v réžii dodávateľa. Odberateľ spravidla vyžaduje stanovenie cien pri parite EXW a s dodaním na miesto určenia DDU, predovšetkým z dôvodu oddelenia netto ceny tovaru a služby od ceny dopravy.

Označovanie tovaru

Jednotlivé smernice EÚ o označovaní výrobkov aj s odkazom na príslušnú implementačnú normu členskej krajiny možno nájsť na <http://europa.eu.int/eur-lex>.

Za základné podmienky označovania tovarov na trhoch EÚ možno považovať:

- popis tovaru, označenie druhu
- názov a adresa výrobcu a baliarne, alebo názov predajcu
- netto váha
- šarža, dátum výroby
- minimálna doba trvanlivosti
- podmienky skladovania, ak si to vyžaduje typ výrobku
- zloženie výrobku
- návod na použitie, v prípade, že si to vyžaduje typ výrobku

V prípade, že slovenský podnikateľský subjekt dodáva tovar priamo konečným spotrebiteľom v Nemecku, je povinný, ak dodávaný tovar podlieha nariadeniu o obaloch (Verpackungsverordnung- http://bundesrecht.juris.de/verpackv_1998/BJNR237900998.html), zabezpečiť zber a likvidáciu takto distribuovaných obalov prostredníctvom systému zeleného bodu – Grüner Punkt (<http://www.gruener-punkt.de>). V prípade, že dodáva tovar nemeckým distribučným alebo veľkoobchodným firmám, je táto povinnosť spravidla predmetom dohody oboch strán.

Vyhodnotenie odbytových možností SR

NSR je podľa údajov Svetovej banky tretí najväčší exportér tovarov a služieb na svete s rastúcim podielom importu. Za rok 2017 vzrástol slovenský vývoz do Nemecka v porovnaní s rovnakým obdobím prechádzajúceho roka o 498 mil. EUR. Dovoz tovarov a služieb z NSR za rovnaké obdobie vzrástol o 665 mil. EUR. Komoditná štruktúra našej bilaterálnej relácii zostala v zásade nezmenená. Z hľadiska vnútornej teritoriálnej štruktúry zahraničného obchodu sú najvýznamnejšími spolkovými krajinami Bavorsko, Severné Porýnie – Vestfálsko a Bádensko - Württembersko.

Vzhľadom na objem a dynamiku vzájomnej zahranično-obchodnej výmeny a investičnej spolupráce s NSR, podobnú štruktúru hospodárstva, berúc do úvahy konkurenčné prostredie nemeckého trhu, primárny potenciál obchodnej výmeny je v existujúcej, dobre rozvinutej priemyselnej infraštruktúre SR (automobilový, strojársky, elektrotechnický, energetický a IT priemysel) resp. v perspektívnych oblastiach rozvoja (automatizácia, robotika a digitálne technológie).

Marketingová stratégia pri vývoze do teritória

Pri orientácii na nemecký trh sa slovenským exportérom ponúka niekoľko alternatív, ktoré okrem klasického vývozu tovarov služieb zahŕňajú vytváranie nových kooperačných vzťahov, predovšetkým v oblasti subdodávok pre automobilový priemysel, strojársky, elektrotechnický priemysel a IT. Vlastné exportné aktivity môžu slovenské firmy praktizovať v NSR viacerými spôsobmi:

- predajom na báze provízie prostredníctvom výhradného zástupcu alebo sprostredkovateľa
- predajom priamo konečným odberateľom, veľkoobchodu alebo obchodným reťazcom

- predajom prostredníctvom vlastnej odbytovej organizácie založenej podľa nemeckého práva

Vzhľadom na pomerne vysoké náklady spojené so vstupom na nemecký trh väčšina vývozcov preferuje predaj prostredníctvom importných firiem, veľkoobchodov, obchodných refazcov alebo sprostredkovateľov obchodu. V prípade záujmu o predaj spotrebných tovarov je nevyhnutná podpora predaja produktu prostredníctvom reklamy. Nemeckí partneri vyžadujú aktívny prístup od dodávateľských firiem. Z dôvodu kapitálovej náročnosti je odporúčané na nemecký trh vstúpiť prostredníctvom sprostredkovateľa. Efektívny je predaj v spotrebiteľských baleniach pod inou značkou. V tomto prípade rozhoduje predovšetkým kvalita produktu, cena a dodržiavanie zmluvných termínov.

Na priemyselný trh je vhodné vstúpiť priamo a nadviazať kontakt s odberateľmi polotovarov, komponentov, súčiastok a priemyselných komodít, ktoré nie sú určené priamo pre spotrebiteľský trh a pri ktorých nie je potrebné vynakladať prostriedky na reklamu a podporu predaja produktu.

V prípade, že sa slovenská firma rozhodne pre predaj prostredníctvom importérov, obchodných spoločností, zástupcov a sprostredkovateľov môže potenciálnych obchodných partnerov identifikovať prostredníctvom nasledujúcich inštitúcií :

- Spolkový zväz nemeckého exportu – BDEx - www.bdexport.de
- Spolkový zväz nemeckého veľkoobchodu a zahraničného obchodu - www.bga.de
- Združenie nemeckých hospodárskych zväzov pre sprostredkovanie obchodu – www.cdh.de
- Obchodná a priemyselná komora (Industrie und Handelskammer) - www.dihk.de
- Spolkový zväz nemeckého priemyslu - www.bdi.de
- Remeselná komora - www.handwerk.de
- Súkromné databázy firiem:
www.wlw.de
www.firmenfinden.de
www.branchenbuch.de
www.gelbe-seiten.de
www.creditreform.de
- Zoznam zväzov, združení a asociácií: <http://www.verbaende.com>
- Vhodnou platformou na nadviazanie obchodných kontaktov a zverejňovanie dopytov je tiež Germany trade and invest <http://www.gtai.de> (viď kapitolu II b)

Založenie spoločnosti

Elementárny základ legislatívy v oblasti obchodných vzťahov je v Nemeckej spolkovej republike upravený Obchodným zákonníkom. Zákon okrem iného stanovuje zásadu rovnosti medzi zahraničnými a tuzemskými podnikateľskými subjektmi.

V prípade, že sa slovenská firma rozhodne v Nemecku založiť pobočku svojej obchodnej spoločnosti, má podľa nemeckého obchodného práva nasledovné možnosti:

Formy pobočky obchodnej spoločnosti

- a) právne nezávislá pobočka zahraničnej firmy – organizačná zložka (Zweigniederlassung) – je integrálnou súčasťou zahraničnej firmy. Registrácia sa vykonáva na príslušnom registračnom súde (Amtsgericht).

- b) právne závislá pobočka – samostatný právny subjekt, registrácia sa realizuje na príslušnom živnostenskom úrade (Gewerbeamt), v prípade samostatného podnikateľa a právnickej osoby na registračnom súde (Amtsgericht).

Právne formy obchodných spoločností v NSR:

- a) samostatný podnikateľ (Einzelkaufmann)
- b) spoločnosť občianskeho práva (Gesellschaft bürgerlichen Rechts GbR)
- c) otvorená obchodná spoločnosť (Offene Handelsgesellschaft OHG)
- d) spoločnosť partnerov (Partnerschaftsgesellschaft)
- e) komanditná spoločnosť (Kommanditgesellschaft KG)
- f) spoločnosť s ručením obmedzeným (GmbH)
- g) zmiešaná spoločnosť s ručením obmedzeným a komanditná spoločnosť (GmbH&CoKG)
- h) akciová spoločnosť (Aktiengesellschaft AG)
- i) komanditná spoločnosť na akcie (Kommanditgesellschaft auf Aktien KgaA)
- j) tiché partnerstvo (Stille Gesellschaft)
- k) European Company (Societas Europea)

Od 1. mája 2004 majú v Nemecku právo zakladať spoločnosť a živnosti bez výrazných obmedzení aj občania SR. Začať podnikanie v Nemecku je možné po splnení kritérií, ktoré stanovuje zákon o živnostenskom podnikaní (Gewerbeordnung). Základnou podmienkou je deklarovanie odbornosti a kompetencie na výkon danej funkcie, ktoré stanovuje živnostenský zákon. V Nemecku v zásade platí sloboda živnostenského podnikania, ale táto je prostredníctvom špeciálnych právnych predpisov obmedzená. Rýchlosť procesu zakladania spoločnosti a ohlasovania živnosti je z tohto dôvodu závislá od činnosti, ktorú slovenský subjekt v Nemecku plánuje vykonávať. Pri zakladaní spoločnosti je z tohto dôvodu vhodné osloviť miestnu obchodnú a priemyselnú komoru, respektíve príslušnú miestnu remeselnú komoru, ktorá Vám v konkrétnom prípade poskytne užitočné informácie.

Ohlasovanie živnosti

Každý subjekt, ktorý chce v Nemecku samostatne podnikáť musí ohlásiť živnosť príslušnému miestnemu (mestskému) úradu oddeleniu prihlasovania živností (Ordnungsamt, Gewerbeamt) v mieste, kde bude registrované sídlo spoločnosti. Živnosť sa v Nemecku prihlasuje pred začatím podnikania prostredníctvom formulára GewA 1. Pri registrácii živnosti je potrebné doložiť platný cestovný pas alebo občiansky preukaz. Prihlásenie je príslušným miestnym alebo mestským úradom potvrdené do troch dní následne prihlasovateľ získa živnostenské oprávnenie (Gewerbeschein). Pri ohlasovaní živnosti musí žiadateľ dokladovať dosiahnuté odborné vzdelanie a nevyhnutnú dĺžku odbornej praxe.

Zakladanie obchodných spoločností

Do obchodného registra sa zapisujú všetky formy spoločností obchodného charakteru na úrovni „Kaufmann“, ktoré sa riadia obchodným zákonníkom a spoločnosti, ktoré prekračujú stanovenú hranicu povinnosti registrovať sa v obchodnom registri. Právnická osoba vzniká dňom zápisu do obchodného registra. Pred zápisom do obchodného registra sa odporúča konzultovať náležitosti spoločenskej zmluvy (najmä názov firmy, predmet podnikania) s príslušnou miestnou priemyselnou a obchodnou komorou www.ihk.de s cieľom vyhnúť sa dodatočným nákladom v prípade nesprávneho udania údajov. Podľa návrhu na zápis spoločnosti do obchodného registra je oprávnený iba určený konateľ, v prípade viacerých konateľov musí byť návrh podaný všetkými konateľmi. Podpisy budú registračným súdom uznané iba vtedy, ak sú overené notárom. Spravidla zabezpečuje notár aj všetky prihlasovacie formality voči registračnému súdu. Návrh na zápis spoločnosti sa predkladá na príslušnom obvodnom súde (Amtsgericht) – registračnom súde (Registergericht). K návrhu na

zápis je potrebné predložiť spoločenskú zmluvu overenú notárom, legitimáciu konateľa, zoznam spoločníkov, povolenie pri činnostiach vyžadujúcich zvláštne povolenie (Gewerbeurlaubnis, Genehmigungsurkunde), vyhlásenie o dispozícii základného imania v predpísanej výške, vyhlásenie, uistenie o tom, že konateľ nie je odsúdený kvôli konkurznému deliktu alebo zákazu činnosti. Pred zápisom do obchodného registra registračný súd zašle dokumentáciu Priemyselnej a obchodnej komore, ktorá vydá stanovisko k predmetu podnikania a názvu spoločnosti. Súd uskutoční zápis do obchodného registra. Následne je potrebné ohlásiť činnosť aj príslušnému mestskému alebo miestnemu úradu (oddelenie Ordnungsamt, Gewerbeamt), ktorý do troch dní vydá licenciu (Gewerbeschein).

Dĺžka trvania založenia spoločnosti je závislá od predmetu činnosti a prípadnej potreby špeciálnych povolení pre výkon činnosti. Štandardne trvá založenie spoločnosti s ručením obmedzeným 20-45 dní a celkové náklady na založenie spoločnosti sú zhruba 1500 EUR. Podstatne lacnejšia je registrácia fyzickej osoby (Einzelkaufmann), kde sa pohybujú náklady súvisiace s registráciou v obchodnom registri zhruba od 250 - 450 EUR.

Informácie o nemeckých firmách

Základné informácie o nemeckých firmách je možné získať na elektronickom obchodnom registri firmíem www.unternehmensregister.de. V Nemecku je predpísané povinné členstvo v obchodnej a priemyselnej komore (www.dihk.de) alebo remeselnej komore (www.handwerk.de). Základné informácie o budúcom zmluvnom partnerovi z Nemecka je možné získať bezplatne od príslušnej obchodnej a priemyselnej komory alebo remeselnej komory. Zoznam insolventných spoločností je zverejnený na web stránke www.insolvenzbekanntmachungen.de. Podrobnejšie referencie o spoločnosti je možné získať za poplatok od banky, prostredníctvom advokátskych kancelárií resp. špecializovaných faktoringových spoločností.

Politika tvorby cien

Pri tvorbe cien sa v Nemecku vo všeobecnosti odporúča hodnotu tovarov a služieb kalkulovať so zreteľom na vysoko konkurenčné prostredie. Základné zásady tvorby cien v Nemecku sú nasledovné:

- tvorba ceny pri parite EXW, DDU, FOB
- poskytovanie skonta pri platbe vopred, resp. rýchlej platbe (1 – 3 %)
- splatnosť faktúr 30 - 90 dní
- akontácia vo výške 15 – 40 % pri predmete dodania náročného na vstupy
- množstevné zľavy

Platobná disciplína nemeckých spoločností je na relatívne vysokej úrovni, aj keď sa ojedinele objavujú prípady neuhrádzania faktúr dodávateľom. V prípade meškania ste oprávnení vyrubiť spoločnosti úroky z omeškania, ktoré sa vypočítavajú pripočítaním 8 percentuálnych bodov k aktuálnej referenčnej sadzbe Európskej centrálnej banky. Tie je možné si vypočítať na stránke: <http://basiszinssatz.info/zinsrechner/>.

Riešenie sporov

V zmluvnom dokumente uzavretom medzi slovenskou a nemeckou spoločnosťou by v klauzule „Riešenie sporov“ mala byť stanovená príslušnosť k národnej jurisdikcii a dohoda o postúpení prípadného sporu k riešeniu formou arbitráže alebo súdom, ktorý môže byť v zmluve uvedený. Nemecké firmy spravidla vyžadujú akceptáciu nemeckej jurisdikcie. Je potrebné poznamenať, že nemecké obchodné právo je komplikovanejšie, rozsiahlejšie a je

súčasťou viacerých zákonov. V obchodnom styku s nemeckou firmou sa odporúča venovať zvýšenú pozornosť dôkladnému spracovaniu všetkých právnych dokumentov, vrátane dodacích podmienok INCOTERMS.

Kontakty

- Databáza firiem v insolvenčii: <http://www.insolnet.de/>
- Preverovanie kredibility a ratingu spoločností: Coface www.coface.de, Buergetel www.buergetel.de, Atriga www.atriga.de, Creditreform www.creditreform.de
- Poplatky za súdne konanie: <http://www.rechtspraxis.de/akosten.htm>
- Zoznam právnikov a advokátov: <http://www.anwalt-suchservice.de> , <http://www.anwalt24.de/suche> , <http://www.brak.de/seiten/01.php>
- Zoznam tlmočníkov a prekladateľov: <http://www.bdue.de>
- Daňoví poradcovia: <http://www.bstbk.de>, <http://www.dstv.de/suchservice>, <http://www.advogarantservice.de>

Praktické informácie pre exportéra a importéra

Vízové formality, režim vstupu a pobytu

Vstup občanov SR na územie Nemecka a pobyt v ňom je upravený vzájomnou dohodou o zrušení vízovej povinnosti z r. 1990 a príslušnými nemeckými vnútroštátnymi normami, t. j. zákonom o všeobecnom voľnom pohybe občanov Európskej únie, zákonom o pobyte, zárobkovej činnosti a integrácii cudzincov na spolkovom území. Vstup na územie NSR je po vstupe SR do schengenského priestoru možný bez hraničnej kontroly. Povinnosť žiadať o pracovno-pobytové povolenie v Nemecku pre slovenských občanoch zanikla, je však povinná registrácie na príslušnom prihlasovacom úrade (Meldebehörde) a úrade práce (Arbeitsagentur).

Doprava

Pri ceste do Nemeckej spolkovej republiky osobným motorovým vozidlom je povinnosťou mať pri sebe platný vodičský preukaz, technický preukaz a zelenú kartu (poistenie). V Nemeckej spolkovej republike je dobre rozvinutá verejná dopravná infraštruktúra. K najfrekventovanejším spôsobom medzimestskej dopravy je doprava vlakom. Často využívaným spôsobom dopravy v Nemecku aj letecká doprava. Informácie o letoch a cenách s možnosťou rezervácie je možné získať na stránkach najvýznamnejších leteckých spoločností : www.lufthansa.de resp. www.airberlin.de. Do značnej miery sa v Nemecku preferuje aj prenájom vozidiel. Rezerváciu je možné uskutočniť aj on-line na adresách: www.e-sixt.de, www.europcar.de, www.hertz.de, www.avis.de, www.budget.de, www.starcar.de

Ubytovanie

Informácie o možnostiach ubytovania je možné získať v informačných kanceláriách a informačných automatoch na letiskách a železničných staniciach alebo na stránke www.hotellerie.de Ceny za ubytovanie sú rozdielne, závisia od konkrétneho štandardu termínu a miesta pobytu. Počas veľtrhov vo veľkých mestách odporúčame rezervovať hotel 6 mesiacov vopred. Ceny sa pohybujú v rozmedzí od 30 - 300 EUR, štandardná cena je od 80 -130 EUR.

Zdravotné poistenie

Na dobu pobytu v NSR je potrebné mať uzavretú zdravotnú poisťnú zmluvu, štandard pre bežné lekárske ošetrovanie spĺňa Európska zdravotná karta. Cestujúci si môže v SR pred vycestovaním uzavrieť dodatočne aj cestovné a úrazové poistenie.

Sviatky a dni pracovného voľna, dni nevhodné na pracovné rokovania

Sviatok	Dátum	BW	BY	BE	BB	HB	HH	HE	MV	NI	NW	RP	SL	SN	ST	SH	TH
Nový rok	1. Január	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Traja králi	6. Január	•	•												•		
Zelený štvrtok	3 dni pred Veľkonočnou nedeľou	•															
Veľký piatok	2 dni pred Veľkonočnou nedeľou	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Veľkonočný pondelok	1 deň po Veľkonočnej nedeľi	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Deň práce	1. Máj	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Na nebo vstúpenie pána	39 dní po Veľkonočnej nedeľi	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Turičný pondelok	50 dní po Veľkonočnej nedeľi	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Sviatok Božieho tela	60 dní po Veľkonočnej nedeľi	•	•					•			•	•	•	•			•
Augsburský sviatok mieru	8. August		•														
Na nebo vstúpenie panny Márie	15. August		•										•				
Deň zjednotenia Nemecka	3. Október	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Deň reformácie	31. Október	•			•				•					•	•		•
Sviatok Všetichsvätých	1. November	•	•								•	•	•				
Deň pokánia a prosby	Streda po 23. Novembri		•											•			
1. sviatok vianočný	25. December	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
2. sviatok vianočný	26. December	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Spolu		12	13	9	10	9	9	10	10	9	11	11	12	11	11	9	10

BW- Baden-Württemberg; NI- Niedersachsen; BY- Bayern; NW - Nordrhein-Westfalen ; BE –Berlin ; RP - Rheinland-Pfalz; BB- Brandenburg; SL- Saarland; HB- Bremen; SN-Sachsen; HH- Hamburg; ST-Sachsen-Anhalt; HE-Hessen; SH- Schleswig-Holstein; MV- Mecklenburg-Vorpommern; TH- Thüringen

Kontakt

Veľvyslanectvo Slovenskej republiky
Hildebrandstr. 25
10785 Berlin
Tel.: 0049 30 88 926 200
Fax: 0049 30 88 926 222
E-mail: emb@berlin.mfa.sk

Generálny konzulát Slovenskej republiky
Vollmannstr. 25d
81925 München
Tel.: 0049 89 9107 7935
Fax: 0049 89 9233 4954
E-mail: gk.munich@mzv.sk

Prílohy

Zoznam relevantných kontaktov

Štátna správa

Na internetovej stránke spolkovej vlády www.bundesregierung.de sú uvedené okrem iných nasledovné spolkové ministerstvá s odkazom na ich internetové stránky.

Bundesministerium für Wirtschaft und Energie
/Spolkové ministerstvo hospodárstva a energetiku/
www.bmwi.de

Bundesministerium für Ernährung und Landwirtschaft
/Spolkové ministerstvo pre výživu a poľnohospodárstvo/
www.bmel.de

Auswärtiges Amt
/Ministerstvo zahraničných vecí/
www.auswaertiges-amt.de

Bundesamt für Wirtschaft und Ausfuhrkontrolle
/Spolkový úrad pre hospodárstvo a kontrolu vývozu/
www.bafa.de

Bundeszentralamt für Steuern
/Spolkový daňový úrad /
www.bzst.de

Bundesanstalt für Arzneimittel und Medizinprodukte (BfArM)
/Spolkový úrad pre liečiva a zdravotnícke produkty/
Internet: www.bfarm.de

Deutsches Institut für Normung (DIN)
/Normalizačný úrad/
www.din-katalog.de

Deutsches Institut für Gütesicherung und Kennzeichnung e.V.
/Nemecký inštitút pre dodržiavanie kvality a označovanie/
www.ral.de

Agentúry

Invest in Germany
www.invest-in-germany.de

ixpos-Portal für Außenhandelförderung
/ixpos-Portál na podporu zahraničného obchodu/
www.ixpos.de

Germany Trade and Invest
www.gtai.de

Obchodné komory a zväzy

DIHK- Deutscher Industrie – und Handelskammertag
/Spolkový snem nemeckých obchodných a priemyselných komôr/
www.dihk.de

Deutsch-Slowakische Industrie und Handelskammer
/Nemecko-slovenská obchodná a priemyselná komora /
www.dsikh.sk

Deutsche Auslandshandelskammern
/Nemecké zahraničné obchodné komory/
www.ahk.de

Bundesverband der Deutschen Industrie (BDI)
/Spolkový zväz nemeckého priemyslu/
www.bdi.eu

BGA – Bundesverband des Deutschen Groß- und Außenhandels
/BGA – Spolkový zväz nemeckého veľkoobchodu a zahraničného obchodu/
www.bga.de

Bundesagentur für Außenwirtschaft
/Spolková agentúra zahraničného obchodu/
www.bfai.de

Verband der Automobilindustrie
/Zväz automobilového priemyslu/
www.vda.de

Verband der Elektrotechnik
/Zväz elektrotechniky/
www.vde.de

Zentralverband des deutschen Handwerks
/Centrálny zväz remeselníctva/
www.zdh.de

Bundesverband der deutschen Tourismuswirtschaft
/Spolkový zväz nemeckého cestovného ruchu/
www.btw.de

Portál nemeckého maloobchodu
www.einzelhandel.de

Deutscher Hotel-und Gaststätteverband
/Nemecký zväz hotelov a pohostinstiev/
www.dehoga-berlin.de

Hauptverband der deutschen Bauindustrie
/Zväz nemeckého stavebného priemyslu/
www.bauindustrie.de

Obchodné organizácie

AUMA – Ausstellungs- und Messe-Ausschuss der Deutschen Wirtschaft
/AUMA – Výstavnícky a veľtržný výbor nemeckého hospodárstva/
www.auma.de

Finančné inštitúcie

KfW Bankengruppe
/Rozvojová banka/
www.kfw.de

banken.de
/Bankový portál/
www.banken.de

Deutsche Bundesbank
/Nemecká centrálna banka/
www.bundesbank.de

Ostatné

Spolkový štatistický úrad
www.destatis.de

Databáza firiem v insolencii
www.insolnet.de

Prehľad poplatkov za advokátske služby a súdne konanie
www.mahnung-online.de
www.rechtspraxis.de/akosten.htm

Zoznam právnych zástupcov
www.anwalt-suchservice.de
www.anwalt24.de/suche
www.brak.de/seiten/01.php

Zoznam tlmočníkov a prekladateľov
www.bdue.de

Zoznam daňových poradcov
www.bstbk.de
www.dstv.de/suchservice
www.advogarantservice.de

Dátum: 31. máj 2019